

FIGYELMEZTETÉS! SZÍVESKEDJÉK FIGYELMESEN ELÓLVASNI!

1.) A hagyatéki tárgyalás megtartását és végzés meghozatalát nem akadályozza az a tény, ha a szabályszerű idézés ellenére a megidézett vagy képviselője a hagyatéki tárgyaláson nem jelenik meg. Az örökösöként érdekeltnek célszerű arról gondoskodnia, hogy a szerző fél a hagyatéki tárgyaláson megjelenjen, illetve annak az eljárás során figyelembe venni kívánt jognyilatkozatát csatolja be az eljárás mielőbbi befejezése, illetve a hagyaték átadásának megkönnyítése végett. Az ilyen jognyilatkozatot közokiratba vagy teljes bizonyító erejű (közjegyző aláírás-hitelesítésével ellátott, ügyvéd által ellenjegyzett, két tanú előtt aláírt vagy a nyilatkozó saját kezével írt és aláírt) magánokiratba kell foglalni, **a külföldön kiállított okiratot konzuli felülhitelesítéssel vagy Apostille-jal kell ellátni.**

2.) A hagyatéki eljárásban meghatalmazott képviselőként eljárhat az örökös képviselőjében az örökös társa, vagy annak meghatalmazott, vagy törvényes képviselője, ha közöttük érdekellentét nincs, vagy egymással a hagyatéki eljárásban jogügyletre nem lépnek (pl. nem kötnek egyezséget). Ugyanígy járhat el a hagyatéki hitelező képviselőjében másik hagyatéki hitelező, vagy annak képviselője. Meghatalmazott lehet továbbá ügyvéd, ügyvédi iroda, a fél hozzátartozói közül egyeneságbeli rokon, vagy az egyeneságbeli rokon házastársa, örökbefogadó- és nevelő szülő, a fél örökbefogadott és nevelt gyermeke, testvére, a házastársa, az élettársa, a házastársának egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvérének házastársa. Jogi személy és egyéb szervezet meghatalmazottja lehet továbbá kamarai jogtanácsosa vagy alkalmazottja. Nem lehet meghatalmazott, aki a 18. életévét még nem töltötte be, vagy akit jogerős bírói ítélet közügyektől eltiltott, vagy akit a bíróság – a per tárgyára, illetve a perbeli eljárási cselekményekre kiterjedő hatállyal – jogerősen gondnokság alá helyezett. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, **a külföldön kiállított meghatalmazást konzuli felülhitelesítéssel vagy Apostille-jal kell ellátni.** A meghatalmazást eredeti példányban vagy hiteles másolatban kell az iratokhoz csatolni. A meghatalmazott az eredeti meghatalmazását vagy annak hiteles másolatát az első beadványához mellékelni, vagy ha erre előbb kerül sor, az első jelentkezése alkalmával köteles az iratokhoz csatolás végett a közjegyzőnek átadni. A meghatalmazást az ügyben eljáró közjegyzőnél jegyzőkönyvbe is lehet mondani. A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) szerinti rendelkezési nyilvántartásban a meghatalmazásra vonatkozó jognyilatkozat csak a meghatalmazás elfogadásával és az elfogadó nyilatkozat rendelkezési nyilvántartásban történő rögzítésével érvényes. Az ilyen meghatalmazás létre a meghatalmazott az első jelentkezése alkalmával köteles hivatkozni.

3.) Az örökösöként érdekelt a hagyatéki eljárásban általa megszerzett hagyatéki vagyon egészét vagy részét az öröklésben érdekelt más személyre, kieséses örökösre, vagy hagyatéki hitelezőre átruházhatja a közjegyző által jóváhagyott egyezség formájában. Ezen pont tekintetében öröklésben érdekelt az örökösöként érdekelt, hagyatéki hitelező igénylő, vagy kötelesrészre jogosult, illetve esetlegesen a gyámhatóság; kieséses örökös aki a hagyaték megnyíltával az örökhagyónak nem örököse, de valamelyik örökös kiesése esetén az lenne; hagyatéki hitelező pedig aki a hagyaték átadási teher, vagy az örökhagyó tartozásainak megfizetése iránt igényt terjesztett elő, vagy a hagyatékhhoz tartozó vagyontárgyra az eljárásban kötelmi jogcímen igényt támaszt (Hetv. 6. §, 94. §).

4.) A közjegyző tájékoztatja az örökhagyó házastársát (özvegyi jog jogosultját) és az állagörökösöket az örökhagyó házastársát törvényes örökösöként megillető haszonélvezeti jog (özvegyi jog) megváltásának lehetőségéről, az alábbiak szerint:

Az örökhagyó házastársát leszármazó örökös mellett megilleti a holtig tartó haszonélvezeti jog az örökhagyóval közösen lakott lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon; és egy gyermekrészt a hagyaték többi részéből.

A haszonélvezeti jog nem korlátozható, és a házastárssal szemben megváltása nem igényelhető.

Osztályos egyezségben a házastárssal a gyermekrész helyett az egész hagyatékra kiterjedő holtig tartó haszonélvezeti jog biztosítható. A házastárs – a jövőre nézve – bármikor igényelheti a haszonélvezeti jog megváltását. A haszonélvezeti jog megváltásának a házastárs és a leszármazó méltányos érdekeinek figyelembevételével kell történnie. A megváltásra kerülő vagyonból a házastársat – természetben vagy pénzben – egy gyermekrész illeti meg.

Ha leszármazó nincs vagy nem örökölhet, az örökgyógy házastársa öröklő az örökgyógyval közösen lakott lakást és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakat. Az előző mondatban nem érintett hagyatéknak felét az örökgyógy házastársa öröklő, másik felét az örökgyógy szülei öröklő fejenként egyenlő arányban. Az öröklésből kiesett szülő helyén a másik szülő és az örökgyógy házastársa öröklő fejenként egyenlő arányban.

Ha leszármazó és szülő nincs vagy nem örökölhet, az örökgyógy házastársa egyedül öröklő.

A házastársat az ági vagyonon holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg.

Mind a házastárs, mind az ági örökös – a jövőre nézve – bármikor igényelheti a haszonélvezeti jog megváltását. Az örökgyógyval közösen lakott lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon fennálló haszonélvezeti jog megváltása a házastárssal szemben nem igényelhető.

Megváltás esetén a házastársat az ági vagyon egyharmada illeti meg.

A haszonélvezeti jog megváltásának a haszonélvezeti örökös és az állagörökös méltányos érdekeinek figyelembevételével kell történnie. (Ptk 7:58. §, 7:59. §, 7:60. §, 7:61. §, 7:69. §)

Az özvegyi jog megváltása iránti igénnyel kapcsolatos eljárás lefolytatására az a közjegyző illetékes, aki az örökgyógy hagyatéki eljárásának lefolytatására illetékes. Ha az özvegyi jog megváltása iránti igényt a hagyatéki tárgyalás berekesztéséig előterjesztik, az igényt a közjegyző a hagyatéki eljárásban bírálja el és a hagyatékot annak megfelelően adja át.

Az özvegyi jog megváltásának a póthagyatéki vagyonra nézve a póthagyatéki eljárásban is helye van.

Ha az özvegyi jog megváltása tárgyában a felek között egyezség jön létre, a közjegyző annak jóváhagyásáról az általános szabályok szerint határoz, és jóváhagyás esetén az egyezségnek megfelelően adja át a hagyatékot.

Ha az örökösök között öröklési jogi vita nincs és a hagyatéknak teljes hatályú átadásának van helye, a közjegyző a megváltás kérdésében külön végzéssel dönt. A közjegyző a hagyatékot a külön végzés végrehajthatóvá válása után - a külön végzésben foglaltakra is figyelemmel - teljes hatállyal adja át.

Ha az örökösök között öröklési jogi vita van, a közjegyző a hagyatékot az özvegyi joggal terheltén a törvényes öröklés általános rendje szerint ideiglenes hatállyal adja át az örökösöknek. A megváltáshoz fűződő jogait az érdekelt perrel érvényesítheti. (Htv. 96-97. §)

5.) A közjegyző tájékoztatja az érdekelteket az alábbiakról:

a) Ha a 2022. december 31. napját követően meghalt örökgyógy kizárólagos tulajdonában álló, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény szerint földnek minősülő ingatlan vagy osztatlan közös tulajdonban álló ilyen ingatlanban az örökgyógy tulajdonában álló tulajdoni hányadot (a továbbiakban együtt: föld) a törvényes öröklés szabályai szerint több örökös közösen öröklő – ideértve a csupán kötelesrészre jogosult, de a kötelesrészét a földből természetben megkapó törvényes örökös is –, annak érdekében, hogy a földön ne keletkezzen osztatlan közös tulajdon, illetve a föld tulajdonostársainak száma ne növekedjen

aa) az örökösök a hagyatéki eljárásban osztályos egyezséget köthetnek,

ab) a földet (a földből az örökrészét, illetve örökrészüket) a hagyatéki eljárásban az örökösök vagy örökösök az öröklésben érdekelt más személyre, a kieséses örökösre vagy a hagyatéki hitelezőre átruházhatja, illetve átruházhatják akként, hogy ezzel közös tulajdon nem keletkezik, vagy

ac) az örökösársak az földet, illetve az örökrészt a hagyatéki eljárásban az állam javára ingyenesen felajánlhatják.

b) Ha az a) pontban foglaltak nem vezetnek eredményre, a földet az örökösársak – ideértve a csupán kötelelésre jogosult, de a kötelelését a földből természetben megkapó törvényes örökös is – a törvényes öröklés szabályai szerint öröklik meg (a csupán kötelelésre jogosult, de a kötelelését a földből természetben megkapó törvényes örökös pedig kötelelés kiadása jogcímén szerzi) azzal, hogy azt a teljes hatállyal átadott föld tekintetében a teljes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését, az ideiglenes hatállyal átadott föld tekintetében az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés jogerőre emelkedését, a Hetv. 89. §-a szerinti végzés jogerőre emelkedését, hagyatéki per esetén az ítélet jogerőre emelkedését követő öt éven belül

ba) egyben értékesíteniük kell,

bb) egyikük tulajdonába kell adni,

bc) az állam javára ingyenesen fel kell ajánlaniuk, vagy

bd) a földön fennálló osztatlan közös tulajdont a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Fokftv.) 2. alcíme szerinti eljárás vagy – a feltételeinek fennállása esetén – a Fokftv. 3. alcíme szerinti eljárás kezdeményezésével meg kell szüntetniük.

c) Ha az örökösársak a b) pontban foglaltakat nem teljesítik, a megörökölt föld kényszerértékesítésére kerül sor a Fokftv. végrehajtására kiadott kormányrendeletben foglaltak szerint.

d) A b) pontban foglalt kötelezettség biztosítására az öröklés ingatlan-nyilvántartási átvezetésével egyidejűleg az ingatlanügyi hatóság a föld tulajdoni lapjára feljegyzi a közös tulajdon rendezésének kötelezettsége tényét az örökléssel érintett tulajdoni hányadok vonatkozásában.

6.) A felek kötelesek előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és befejezését. Az eljárásban jelentős tények állítása, és az alátámasztásukra szolgáló okiratok rendelkezésre bocsátása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli. A felek tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni. A felek és más eljárásbeli személyek eljárási jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során jóhiszeműen kötelesek eljárni. A közjegyző a Hetv. 2. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 166. §-a alapján pénzbírság megfizetésére kötelezi azt a felet, aki önhibájából az eljárásban jelentős tények tekintetében olyan nyilatkozatot tesz, amelyről bebizonyosodik, hogy valótlan; valamint azt a felet vagy más eljárásbeli személyt, aki a jóhiszeműség követelményével ellentétes magatartást tanúsít. Az a fél, aki egyes eljárási cselekményeket sikertelenül végez, egyes eljárási cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, valamely hatánapot vagy határidőt mulaszt vagy más módon, akár az eljárásban, akár azt megelőzően az ellenérdekű félnek feleslegesen az eljárási költség körébe tartozó költséget okoz, ennek megtérítésére köteles [Pp. 4. §, 5. §, 86.§ (2) bek.].

7.) A közjegyző tájékoztatja a feleket arról, hogy a hagyatéki eljárás során felmerülő vitás kérdések rendezése érdekében közvetítői eljárás a hagyatéki eljárás folyamatban léte alatt is igénybe vehető. (Hetv. 93. §, illetve a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény).

8.) A közjegyző felhívja a megidézettet, hogy haladéktalanul jelentse be a közjegyzőnél, ha tudomása szerint az örökösársak hagyatéka tekintetében Magyarországon kívül eljárás volt vagy van folyamatban, egyúttal adja meg a külföldi eljárás beazonosításához szükséges adatokat (eljáró hatóság neve és címe, ügyszám stb.)!